

# 8

## Διεθνείς δραστηριότητες





## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Κατά τη διάρκεια του 2004, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέχισε τη διεθνή δράση του με σειρά δραστηριοτήτων που ενισχύουν τον διεθνή προσανατολισμό της Αρχής και επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών βελτιώνει την παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και επεκτείνει το πεδίο γνώσης του προσωπικού της Αρχής. Οι πρωτοβουλίες που ανέλαβε ο Συνήγορος του Πολίτη σε διεθνές επίπεδο εγγράφονται στη γενικότερη λογική της εμπάθουσας και της συστηματοποίησης των δραστηριοτήτων του καθώς και στην ανάδειξη του ρόλου του, ώστε να συμβάλει τόσο στην προάσπιση των συμφερόντων των πολιτών όσο και στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει η δημόσια διοίκηση στους διοικουμένους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας.

## 2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΝΟΜΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΘΕΣΜΩΝ OMBUDSMAN ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Η τυπική έναρξη λειτουργίας του προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ πραγματοποιήθηκε στις αρχές του 2001 (βλ. *Ετήσια έκθεση 2001*, σ. 293-294, *Ετήσια έκθεση 2002*, σ. 207, *Ετήσια έκθεση 2003*, σ. 279).

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε αποκλειστικά από την ελληνική κυβέρνηση, στο πλαίσιο έκτακτης οικονομικής εισφοράς της στη Γενική Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Σήμερα, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει καταστεί ο βασικός εταίρος του Συμβουλίου της Ευρώπης στις σχετικές του ενέργειες στην ευρύτερη περιοχή. Ύστερα από τρία χρόνια ενεργητικής παρουσίας, το πρόγραμμα ΕΥΝΟΜΙΑ αποτελεί διεθνές σημείο αναφοράς σε ζητήματα οικοδόμησης θεσμών. Έχει στο ενεργητικό του την αναγνώριση από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τις αποστολές του ΟΑΣΕ στα Βαλκάνια και τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή. Ο Συνήγορος του Πολίτη προτίθεται να συνεχίσει την υλοποίηση του προγράμματος. Η θετική ανταπόκριση του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών και του Συμβουλίου της Ευρώπης αποτελούν μείζονα εχέγγυα για την ευόδωση των προσπαθειών συνέχισης του προγράμματος.

Στις αρχές του 2004 συγκροτήθηκε η νέα ομάδα συντονισμού του Προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ, στην οποία συμμετέχουν ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής Νικηφόρος Διαμαντούρος και ο Επίτροπος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης Alvaro Gil-Robles. Τον Ιούνιο εκταμειύθηκε το ποσόν των 234.000 ευρώ από την ελληνική κυβέρνηση στο γραφείο του Επιτρόπου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, υπό την αιγίδα του οποίου θα υλοποιηθεί το δεύτερο μέρος του προγράμματος, έως το τέλος του 2006. Η δεύτερη φάση του προγράμματος ουσιαστικά εγκαινιάστηκε με ένα διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε, στις 10 και 11 Δεκεμβρίου, ο Συνήγορος του Πολίτη με την Τουρκική Εθνοσυνέλευση στο Πανεπιστήμιο Bilgi της

Κωνσταντινούπολης, με θέμα «Setting up an Ombudsman institution», εν όψει της δημιουργίας ομόλογου θεσμού στην Τουρκία (βλ. παρακάτω, σ. 262). Τέλος, κατά τη διάρκεια του έτους, διπλασιάστηκε ο αριθμός των ειδικών επιστημόνων που συμμετέχουν στην ομάδα των εμπειρογνομόνων του προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ, το οποίο αριθμεί πλέον 30 ειδικούς επιστήμονες από όλους τους κύκλους δραστηριότητας του Συνηγόρου του Πολίτη.

#### ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης συμμετείχε σε ημερίδα εργασίας που διοργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο, στις 12–14 Φεβρουαρίου, με θέμα «Συγκρότηση δεύτερης φάσης του Προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ: Προώθηση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη». Στην ημερίδα αποφασίστηκε η συγκρότηση της νέας ομάδας συντονισμού του προγράμματος, η οποία αποτελείται από τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή Νικηφόρο Διαμαντούρο, τον Επίτροπο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης Alvaro Gil-Robles και τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη. Έγινε ο απολογισμός των ενεργειών της πρώτης φάσης του προγράμματος (περίοδος 2001–2003) και χαράχθηκε η στρατηγική για τη νέα φάση ανάπτυξής του. Με την εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης από την ελληνική κυβέρνηση, οι δραστηριότητες του προγράμματος ΕΥΝΟΜΙΑ προβλέπεται να συνεχιστούν έως το τέλος του 2006.

#### ΜΑΡΤΙΟΣ

Από τις 22 έως τις 24 Μαρτίου, ο Συνήγορος του Πολίτη φιλοξένησε τριμελή αντιπροσωπεία του ομόλογου θεσμού της Βοϊβοδίνας, η οποία αποτελεί αυτόνομη επαρχία της Σερβίας. Η αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τον Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη και τον Βοηθό Συνήγορο Ανδρέα Τάκη, επικεφαλής του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και έγινε ανταλλαγή απόψεων για τον ρόλο του Συνηγόρου του Πολίτη στις κοινωνίες των δύο χωρών, καθώς και για τις προοπτικές συνεργασίας μεταξύ των δύο ομόλογων θεσμών. Στα πλαίσιο των συναντήσεων, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια κατάρτισης με αντικείμενο τη διαχείριση αναφορών πολιτών στις ακόλουθες θεματικές: Παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαιωμάτων του παιδιού, θέματα κοινωνικής προστασίας, περιβάλλοντος, συμμόρφωση της διοίκησης στις συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, δημόσια επικοινωνία του θεσμού και η σχέση του με τη δικαστική εξουσία. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η εξοικείωση των επιστημόνων από τη Βοϊβοδίνα με την εμπειρία της ελληνικής Αρχής σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και η κατανόηση των διαφορετικών πολιτειακών ρόλων που διαδραματίζει ο θεσμός, ανάλογα του εάν λειτουργεί στο πλαίσιο ενός εδραιωμένου κράτους δικαίου ή σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε μεταβατική φάση.

#### ΜΑΪΟΣ

Από την 1η έως τις 7 Μαΐου, ο ειδικός επιστήμονας Μίλτος Παύλου συμμετείχε σε κοινή με τον ομόλογο θεσμό της Ισπανίας αποστολή στη Δημοκρατία του Καζακστάν. Αντικείμενο της αποστολής ήταν ο καθορισμός του πλαισίου συνεργασίας για την πραγματοποίηση διεθνούς προγράμματος ανάπτυξης του δυναμικού του Ombudsman του Καζακστάν. Το εν λόγω πρόγραμμα τελεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στις 9 και 10 Μαΐου διεξήχθη στην πόλη Νεβσεχίρ της Καππαδοκίας διεθνές σεμινάριο με τίτλο «The role of the Ombudsman in a state governed by the rule of law» (Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη σε ένα κράτος δικαίου). Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η προώθηση των διεργασιών για την ίδρυση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στην Τουρκία. Στην

εκδήλωση, που διοργανώθηκε, από κοινού, από το Γραφείο του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης και την Τουρκική Εθνοσυνέλευση, με την υποστήριξη και τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος EYNOMIA του Συνηγόρου του Πολίτη της Ελλάδας, συμμετείχαν με ομιλίες εξέχουσες πολιτικές προσωπικότητες της Τουρκίας (υπουργοί, βουλευτές), ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής Νικηφόρος Διαμαντούρος, ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης Alvaro Gil-Robles κ.ά. Ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «The Ombudsman and the judiciary» (Ο Συνήγορος του Πολίτη και η δικαστική εξουσία).

Από τις 16 έως τις 20 Μαΐου, επισκέφθηκε τον Συνήγορο του Πολίτη επταμελής αντιπροσωπεία του ομόλογου θεσμού της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, με επικεφαλής τον Συνήγορο του Πολίτη, Sefko Crnovrsanin. Στο πλαίσιο της επίσκεψης πραγματοποιήθηκε σεμινάριο κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση αναφορών πολιτών στις ακόλουθες θεματικές: παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων του παιδιού, κοινωνική πρόνοια, προστασία του περιβάλλοντος, συμμόρφωση της διοίκησης με τις συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, δημόσια επικοινωνία της Αρχής και σχέση της με τη δικαστική εξουσία. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν οι επιστήμονες από το Μαυροβούνιο να έλθουν σε επαφή με την εμπειρία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και η κατανόηση των διαφορετικών πολιτειακών ρόλων που διαδραματίζει ο θεσμός ανάλογα του εάν λειτουργεί στο πλαίσιο ενός εδραιωμένου κράτους δικαίου ή σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε μεταβατική φάση.

#### ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Στις 28 και 29 Σεπτεμβρίου, ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετείχε σε συνέδριο στο Βελιγράδι, με αντικείμενο την προώθηση των διαδικασιών για τη δημιουργία θεσμού Ombudsman στη Δημοκρατία της Σερβίας. Διοργανωτές της εκδήλωσης ήταν η Κυβέρνηση της Σερβίας, το Γραφείο Συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η αποστολή του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ/OSCE) στη Σερβία. Στόχος του συνεδρίου ήταν η αξιοποίηση της εμπειρίας του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη και άλλων ομόλογων αρχών, σε θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία θεσμών διαμεσολάβησης και προστασίας των δικαιωμάτων του πολίτη. Στο συνέδριο συμμετείχαν με εισήγηση ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης συνοδευόμενος από πενταμελή ομάδα επιστημόνων της Αρχής, αντιπρόσωποι ομόλογων θεσμών της Ευρώπης, καθώς και κυβερνητικοί αξιωματούχοι της Σερβίας.

Από τις 29 Σεπτεμβρίου έως και την 1 Οκτωβρίου, οι ειδικοί επιστήμονες στον Συνήγορο του Πολίτη Άννα Παπαδοπούλου και Κώστας Αντωνιάδης συμμετείχαν σε συνάντηση εργασίας που διοργάνωσε ο Συνήγορος του Πολίτη της επαρχίας της Βοϊβοδίνης στο Νόβι Σαντ. Η συνάντηση, η οποία αποτέλεσε συνέχεια της επίσκεψης μελών του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη της επαρχίας της Βοϊβοδίνης στα Γραφεία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη στην Αθήνα, επικεντρώθηκε στην αποτίμηση των δραστηριοτήτων του Συνηγόρου του Πολίτη της επαρχίας της Βοϊβοδίνης κατά τη διάρκεια του πρώτου χρόνου λειτουργίας του.

Την ίδια περίοδο, μεταξύ 29 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου, οι ειδικοί επιστήμονες στον Συνήγορο του Πολίτη Καλλιόπη Στεφανάκη και Αλεξάνδρα Δελλή, επισκέφθηκαν τον Συνήγορο του Πολίτη του Μαυροβουνίου, Sefko Crnovrsanin, στα Γραφεία της Αρχής στην Ποντγκόριτσα. Η συνάντηση, στην οποία ο Μαυροβούνιος Συνήγορος του Πολίτη και στελέχη που υπηρετούν στη νεοϊδρυθείσα Αρχή παρουσίασαν τις δραστηριότητές της, αποτέλεσε συνέχεια της επίσκεψης μελών του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη του Μαυροβουνίου στα γραφεία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη στην Αθήνα.

## ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Η μη κυβερνητική οργάνωση European Center for Minority Issues (ECMI) διοργάνωσε στην Αχρίδα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας εκπαιδευτικό σεμινάριο από τις 20 έως τις 23 Οκτωβρίου. Στις ομάδες εργασίας, οι οποίες ασχολήθηκαν με τον χειρισμό υποθέσεων που αφορούν σε μέλη μειονοτήτων, συμμετείχαν στελέχη ομόλογων θεσμών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τις εργασίες του σεμιναρίου συντόνισε ο βοηθός επιστήμονας Δημήτρης Χορμοβίτης, ο οποίος ανέλυσε τη σχετική εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη.

## ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Πολυμελής αντιπροσωπεία της Ένωσης Νέων Δικηγόρων της Δημοκρατίας της Γεωργίας επισκέφθηκε, στις 4 Νοεμβρίου, τα γραφεία της Αρχής. Μέλη του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη ενημέρωσαν την αντιπροσωπεία για την οργάνωση και τον τρόπο λειτουργίας της Αρχής και παρουσίασαν θέματα διαμεσολάβησης και προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών.

Ύστερα από πρόσκληση της Αποστολής του ΟΑΣΕ στη Σερβία, οι ειδικοί επιστήμονες Χρήστος Παπατυλιανός και Αλεξάνδρα Δελλή γνωμοδότησαν πάνω στο σχέδιο νόμου για τη σύσταση θεσμού Ombudsman στη Δημοκρατία της Σερβίας και συμμετείχαν σε σχετική συνάντηση εργασίας στο Βελιγράδι, που διοργανώθηκε από την Αποστολή ΟΑΣΕ στη Σερβία.

Στις 23 Νοεμβρίου επισκέφθηκε τα Γραφεία της Αρχής πολυμελής κινεζική αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Υπουργό Επίβλεψης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Στη σύσκεψη που επακολούθησε, ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης ενημέρωσε τα μέλη της αντιπροσωπείας για τις βασικές αρχές που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στην Ελλάδα.

## ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Στις 10 και 11 Δεκεμβρίου, ο Συνήγορος του Πολίτη, σε συνεργασία με την Τουρκική Εθνοσυνέλευση και το Πανεπιστήμιο Bilgi, διοργάνωσε στην Κωνσταντινούπολη συνέδριο με τίτλο «Setting up an Ombudsman institution», για τη δημιουργία Συνηγόρου του Πολίτη στην Τουρκία. Στο συνέδριο, εκτός από τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη που συμμετείχε επικεφαλής δεκαπενταμελούς αντιπροσωπείας, έλαβαν μέρος οι Συνήγοροι του Πολίτη της Αυστρίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ολλανδίας, της Πολωνίας, της Σουηδίας, της Καταλονίας, καθώς και ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής Νικηφόρος Διαμαντούρος και ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου Alvaro Gil-Robles. Συμμετείχαν επίσης αξιωματούχοι της τουρκικής δημόσιας διοίκησης, διακεκριμένοι ακαδημαϊκοί και εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων της Τουρκίας. Στο συνέδριο, τις εργασίες του οποίου άνοιξε ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης με τον Τούρκο Υπουργό Δικαιοσύνης Cemil Cicek, συζητήθηκε, σε ανοικτή δημόσια διαβούλευση, το σχέδιο νόμου που έχει εκπονήσει το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Τουρκίας για τη δημιουργία Συνηγόρου του Πολίτη στη γειτόνα χώρα. Αναμένεται η κατάθεση του νομοσχεδίου στη βουλή.

### 3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΛΟΓΟ ΘΕΣΜΟ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Τον Νοέμβριο, ο Συνήγορος του Πολίτη ως μείζων εταίρος (senior partner) σε συνεργασία με τον Αυστριακό Συνήγορο του Πολίτη, υπέβαλε υποψηφιότητα σε διαγωνισμό που προ-

κήρυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ανάληψη προγράμματος διδυμοποίησης (twinning project) με τον υπό σύσταση ομόλογο θεσμό Συνήγορου του Πολίτη στην Τουρκία. Για τις ανάγκες της συμμετοχής στον διαγωνισμό, μετέβη τον Δεκέμβριο στην Άγκυρα τετραμελής κλιμάκιο της Αρχής, με επικεφαλής τον Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη, όπου παρουσίασε την προγραμματική πρόταση της ελληνο-αυστριακής συνεργασίας, σε ακρόαση που πραγματοποιήθηκε στην έδρα της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Άγκυρα, ενώπιον αξιωματούχων του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τουρκίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συνυποψήφιοι θεσμοί για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού ήταν ο Ισπανός Συνήγορος του Πολίτη, ο Ούγγρος καθώς και η εταιρική συνεργασία του Δανού με τον Ολλανδό Συνήγορο του Πολίτη.

Η υποψηφιότητα για την υλοποίηση του προγράμματος διδυμοποίησης με τον Τούρκο Συνήγορο του Πολίτη είναι αποτέλεσμα της εντατικής παρουσίας του ελληνικού θεσμού στην Τουρκία κατά τη διάρκεια του 2004. Η παρουσία αυτή ξεκίνησε με τη συγχρηματοδότηση συνεδρίου που διοργάνωσε το γραφείο του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Καπαδοκία τον μήνα Μάιο (βλ. 2) και κορυφώθηκε με τη διοργάνωση συνεδρίου από τον Συνήγορο του Πολίτη στην Κωνσταντινούπολη με τη συνεργασία της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης (βλ. 2). Στις αρχές Ιανουαρίου 2005 γνωστοποιήθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η ελληνο-αυστριακή εταιρική συνεργασία επελέγη τελικά ως ανάδοχος του προγράμματος το οποίο θα ξεκινήσει κατά τη διάρκεια του έτους.

#### **4. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

##### **Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

- Ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης συμμετείχε στο Διεθνές Συνέδριο Ombudsmen που διεξήχθη στο Κεμπέκ, από τις 6 έως τις 11 Σεπτεμβρίου, με θέμα «Balancing the obligations of citizenship with recognition of individual rights and responsibilities. The role of the Ombudsman».
- Ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης συμμετείχε με την εισήγηση «The Ombudsman and the judiciary» (Ο Συνήγορος του Πολίτη και η δικαστική εξουσία) στο διεθνές σεμινάριο που διεξήχθη στις 9 και 10 Μαΐου στην πόλη Νεβσεχίρ της Καπαδοκίας με τίτλο «The role of the Ombudsman in a state governed by the rule of law» (Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη σε ένα κράτος δικαίου).

##### **ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΣΥΝΗΓΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, επικεφαλής του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, συμμετείχε σε διεθνές συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στα Τίρανα στις 19 και 20 Ιανουαρίου με θέμα «Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας παιδιών στην Ευρώπη». Το συνέδριο διοργάνωσαν από κοινού ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης Alvaro Gil-Robles και η Dr. Helga Konrad, επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας για την Παράνομη Διακίνηση και Εμπορία Ανθρώπων, στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, σε συνεργασία με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Αλβανίας Engjell Bejtaj.

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος συμμετείχε σε σεμινάριο του Συμβουλίου της Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο στις 24 Ιουνίου με θέμα «The situation of separated minors in Europe».
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος συμμετείχε σε στρογγυλή τράπεζα που διοργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στα Τίρανα στις 5 Ιουλίου με θέμα «Combating the trafficking of Roma children: fostering a Greek–Albanian cooperation».
- Η Βοηθός Συνήγορος Καλλιόπη Σπανού, επικεφαλής του Κύκλου Σχέσεων Κράτους-Πολίτη, συμμετείχε στην ετήσια διάσκεψη του European Group of Public Administration, που διεξήχθη στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας από τις 1 έως τις 4 Σεπτεμβρίου, με παρεμβάσεις σε workshops.
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος συμμετείχε στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος «Children in Communication About Migration» (CHICAM), που έγινε στις 21 Οκτωβρίου στα Γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες.
- Ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Μόσχος, επισκέφθηκε από τις 17 έως τις 19 Νοεμβρίου το Institut Universitaire Kurt Bosch στην πόλη Σιόν της Ελβετίας και έδωσε διάλεξη στους φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος για τα δικαιώματα των παιδιών (Executive master on children's rights).

#### ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Οι ειδικοί επιστήμονες του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού Όλγα Θεμελή και Μιλτιάδης Παύλου συμμετείχαν σε διεθνές συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στα Τίρανα στις 19 και 20 Ιανουαρίου με θέμα «Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας παιδιών στην Ευρώπη».

Η ειδική επιστήμονας του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Χρύσα Χατζή συμμετείχε στη συνάντηση του Δικτύου φορέων που εξειδικεύονται στην καταπολέμηση των διακρίσεων. Η συνάντηση έγινε στις 29 και 30 Ιανουαρίου στο Λονδίνο, με αντικείμενο την πορεία ενσωμάτωσης και την εφαρμογή στην πράξη των κοινοτικών οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 200/78/ΕΚ κατά των διακρίσεων. Έγινε ανταλλαγή απόψεων, ιδίως ως προς τα θετικά μέτρα κατά των διακρίσεων και την έννοια της διάκρισης κατά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών.

Η βοηθός επιστήμονας του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Μαρία Βουτσίνου συμμετείχε στο 3ο ευρωπαϊκό συνέδριο του Academic Network for Legal Studies on Immigration and Asylum in Europe, με θέμα «European immigration and asylum policy. Evaluation 1999-2004» που διεξήχθη στο Παρίσι στις 1 και 2 Ιουνίου.

Η ειδική επιστήμονας του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού Μαρία Μπλιάττη πραγματοποίησε επίσκεψη εργασίας στα Γραφεία της Γαλλίδας Συνηγόρου του Παιδιού (Défenseur des Enfants) από τις 23 έως τις 25 Ιουνίου, με σκοπό την ενημέρωση σε θέματα μεθοδολογίας χειρισμού υποθέσεων.

Οι ειδικοί Επιστήμονες του Κύκλου Ποιότητας Ζωής Κωνσταντίνος Πεχλιβάνογλου και Ζωή Καραμήτρου συμμετείχαν σε συνέδριο με θέμα «Protection and restoration of the environment», που διοργάνωσαν το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Stevens Institute of Technology από τις 28 Ιουνίου έως την 1η Ιουλίου στη Μύκονο. Παρουσίασαν εισήγηση με θέμα «Contribution to the determination of the «Old Foreshore Zone», application on the Irakleion area».

Οι ειδικοί επιστήμονες του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού Όλγα Θεμελή, Μιλτιάδης Παύλου και Σαμάνθα-Λυδία Στρατιδάκη συμμετείχαν σε στρογγυλή τράπεζα που διοργάνω-



σε το Συμβούλιο της Ευρώπης στα Τίρανα στις 5 Ιουλίου με θέμα «Combating the trafficking of Roma children: fostering a Greek–Albanian cooperation».

Οι ειδικοί επιστήμονες του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού Σαμάνθα-Λυδία Στρατιδάκη και Άννα Ρούτση συμμετείχαν στο ετήσιο συνέδριο του European Network of Ombudspersons for Children (ENOC) που πραγματοποιήθηκε στο Κάρντιφ από τις 13 έως τις 15 Οκτωβρίου.

## **5. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

### **ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΟΥΑΛΙΑΣ**

Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού διοργάνωσε στις 16 Μαρτίου σεμινάριο, σε συνεργασία με το British Council, με θέμα «Ακούγοντας τα Παιδιά. Προωθώντας τη συμμετοχή τους». Σκοπός του σεμιναρίου ήταν να παρουσιάσει πρακτικά παραδείγματα, από τη Μεγάλη Βρετανία, συμμετοχής των παιδιών στη λήψη αποφάσεων και να παροτρύνει την ανταλλαγή απόψεων, προκειμένου να ενισχυθούν αντίστοιχες προσπάθειες και στη χώρα μας. Στο σεμινάριο που απευθυνόταν σε επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά (εκπαιδευτικούς, συμβούλους και εμπυχωτές) συμμετείχαν ως κύριοι ομιλητές ο Συνήγορος του Παιδιού της Ουαλίας Peter Clarke και η εμπειρογνώμονας σε θέματα συμμετοχής των παιδιών Anne Crowley.

### **ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΟΛΛΑΝΔΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

Ο Συνήγορος του Πολίτη και η Ολλανδική Πρεσβεία διοργάνωσαν ημερίδα εργασίας με θέμα «Έννοια και πρακτική της διαμεσολάβησης στις διοικητικές διαφορές», στις 18 Ιουνίου στα γραφεία της Αρχής. Στόχος της συνάντησης ήταν η αξιοποίηση της μακρόχρονης γνώσης και εμπειρίας του Ολλανδού Συνηγόρου του Πολίτη σε θέματα διαμεσολάβησης και η περαιτέρω εξοικείωση του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής με τις πρακτικές της διαμεσολάβησης. Στη συνάντηση συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, ο Ολλανδός Συνήγορος του Πολίτη Röel Fernhout, ο καθηγητής Alex Brenninkmeijer, ο δικαστής Dick Allewijn, η ειδική επιστήμονας σε θέματα διαμεσολάβησης στο γραφείο του Ολλανδού Συνηγόρου του Πολίτη Jeanet van Wijk, ο διδάκτωρ Νομικής Απόστολος Πατρίκιος και ο επίκουρος καθηγητής Νομικής Θεόδωρος Φορτσάκης. Από πλευράς Συνηγόρου του Πολίτη συμμετείχαν με εισηγήσεις η Βοηθός Συνήγορος Γεωργία Γιαννακούρου και οι ειδικοί επιστήμονες Λία Αθανασοπούλου, Ζίνα Ασημακοπούλου, Βούλα Γαλννού, Παυλίνα Κοντογεωργοπούλου, Κυριάκος Λουκάκος και Χρύσα Χατζή. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στη διαμεσολάβηση ως εναλλακτικό μέσον επίλυσης διαφορών μεταξύ πολιτών και διοίκησης, στο νομικό καθεστώς που τη διέπει, καθώς και στη συγκριτική ανάλυση της εμπειρίας του Έλληνα και του Ολλανδού Συνηγόρου του Πολίτη.

### **ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ**

Έπειτα από πρόσκληση του Συνηγόρου του Πολίτη, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής Νικηφόρος Διαμαντούρος πραγματοποίησε επίσκεψη στην Ελλάδα, από τις 29 Ιουνίου έως τις 2 Ιουλίου, στα πλαίσια ενός κύκλου ταξιδιών-επαφών του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή στα 25 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την ενημέρωση των ευρωπαίων πολιτών για τις δραστηριότητές του, καθώς και για τον τρόπο προάσπισης των δικαιωμάτων τους ως ευρωπαίων πολιτών. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, συνοδευόμενος από τον Συνήγορο του Πολίτη Γιώργο Καμίνη, επισκέφθηκε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο, τον

Πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή, την Πρόεδρο της Βουλής Άννα Φαρούδα-Μπενάκη, τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Προκόπη Παυλόπουλο και τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Επικρατείας Χρήστο Γεραρή. Επίσης πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με όλους τους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς επίσης με τον πρώην πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη. Σε συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αρχής με την παρουσία του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη Γιώργου Καμίνη και των πέντε Βοηθών Συνηγόρων, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής παρουσίασε στο προσωπικό της Αρχής τον τρόπο λειτουργίας του θεσμού του οποίου προϊστάται. Ακολούθησε συνέντευξη Τύπου, στην οποία ο κύριος Διαμαντούρος αναφέρθηκε στην εξέλιξη του θεσμού του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή καθώς και στις αρμοδιότητές του.